

УДК 364.4-053.6:378.4(477.46)

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.4.4>

Наталія ЛЕВЧЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, докторант кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська область, Україна, 20300

ORCID: 0000-0002-5479-1907

Scopus-Author ID: 57216785280

Бібліографічний опис статті: Левченко, Н. (2021). Молодіжний центр «START»: із досвіду Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. *Ввічливість. Humanitas*, 4, 22–30, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.4.4>

МОЛОДІЖНИЙ ЦЕНТР «START»: ІЗ ДОСВІДУ УМАНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Молодіжні центри і простори є основними партнерами органів місцевої влади в реалізації молодіжної політики, оскільки їх діяльність спрямована на посилення роботи державних структур і створення умов для змістовного проведення дозвілля, навчання й самореалізації молоді. **Мета роботи** – проаналізувати діяльність Молодіжного центру «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та визначити перспективи його подальшого розвитку. **Методологія роботи** ґрунтується на загальнонаукових методах (спостереження за практичною діяльністю Молодіжного центру «START» в умовах закладу вищої освіти; аналіз, порівняння та узагальнення наукових джерел із досліджуваної проблеми, звітів, планів, напрямів діяльності центру; опитування членів центру).

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в дослідженні вперше **виокремлено** тенденції розвитку молодіжного центру як інноваційної структури молодіжної роботи в умовах закладу вищої освіти; охарактеризовано напрями діяльності Молодіжного центру «START»; **проаналізовано** наукові джерела щодо проблематики молодіжних центрів України; **розкрито** діяльність молодіжного центру за останні 3 роки (2019–2021 рр.) за такими напрямками, як навчально-науковий, дозвіллевий, інформаційно-консультаційний, проєктний, профорієнтаційний, менторський.

Молодіжний центр «START» є дієвим інструментом та засобом реалізації можливостей для розвитку молодих людей, їх автономії, організації здорового й безпечного дозвілля та відпочинку, залучення до неформальної освіти, що сприяє розвитку компетенцій; посередником у процесі взаємодії з владою й громадою.

Ключові слова: молодіжний центр, молодь, молодіжна робота, Молодіжний центр «START», соціальна робота.

Nataliia LEVCHENKO

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Doctoral Student at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 2, Sadova str., Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20300

ORCID: 0000-0002-5479-1907

Scopus-Author ID: 57216785280

To cite this article: Levchenko, N. (2021). Molodizhnyi tsentr «START» z dosvidu Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny [Youth center “Start”: from the experience of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical university]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 4, 22–30, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.4.4>

YOUTH CENTER “START”: FROM THE EXPERIENCE OF PAVLO TYCHYNA UMAN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Youth centers and spaces are the main partners of local authorities in the implementation of youth policy, as their activities are aimed at strengthening the work of government agencies and creating conditions for meaningful leisure, education and self-realization of youth. The **purpose** of the work is to analyze the activity of the Youth Center “START” of the Youth Center “START” of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University and to determine the prospects for further development.

The methodology is based on general scientific methods (observation of the practical activities of the Youth Center "START" in higher education; analysis, comparison and generalization of scientific sources on the problem, reports, plans, activities of the Youth Center "START" of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University). The scientific novelty of the work is that the study first highlights the main objectives of the Youth Center "START" of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; the directions in which the work is carried out in the Center are presented; the scientific sources of researchers who dealt with the problems of youth centers of Ukraine are analyzed; the activity of the youth center for the last 3 years (2019–2021) in the following areas is revealed: educational-scientific, leisure, information-consulting, project, vocational guidance, mentoring.

The purpose of the Center is the comprehensive development and self-realization of young people in various spheres of public life, the disclosure of its potential, protection of interests and rights; promotion of social formation and development, professional orientation and organization of meaningful leisure; support for talented youth. Conclusions: Youth Center "START" is an effective tool and means of creating opportunities for the development of young people, their independence and autonomy, the organization of healthy and safe leisure and recreation of young people; helping young people in their interaction with the government and politicians; creating opportunities for young people to be involved in non-formal education, which contributes to the development of their competencies.

Key words: youth center, youth, youth work, Youth center "START", social work.

Актуальність проблеми. Із 2017 року стрімко розвиваються молодіжні центри в Україні. Згідно з офіційним сайтом Асоціації молодіжних центрів в Україні станом на 01.09.2021 р. існує більше 300 молодіжних центрів та просторів. Спостережено підтримку молодіжної роботи на державному рівні, що підтверджено такими нормативними актами, як Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (2017) щодо включення до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, видатків на підтримку діяльності молодіжних центрів (Про внесення змін до Бюджетного кодексу України, 2017); Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі» (Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі, 2017); Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» (Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр», 2019); Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Національного знаку якості та критеріїв оцінки якості для молодіжних центрів» (Про затвердження Національного знаку якості та критеріїв оцінки якості для молодіжних центрів, 2017); Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Примірних штатних нормативів чисельності працівників молодіжних центрів» (Про затвердження Примірних штатних нормативів чисельності працівників молодіжних центрів, 2019); Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення державної установи

«Всеукраїнський молодіжний центр» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України, 2019); Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження умов оплати праці працівників молодіжних центрів» (Про затвердження умов оплати праці працівників молодіжних центрів, 2019).

На сайті Асоціації молодіжних центрів України розміщена інформація про молодіжні центри та простори в усіх областях. На базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини працює Молодіжний центр «START».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність молодіжних центрів та просторів є важливим аспектом розвитку молодіжної роботи в Україні та за її межами.

У. Кашепа, виконавчий директор Молодіжного центру Волині, зазначає: «...молодіжний центр – це «магніт», у якому працівники притягають людей із громади. Це залежить від того, чим займаються працівники центру, як-от креативні події, упровадження неформальної освіти, програми та розваги. Усе це впливає на розвиток молодих людей, тому що вони мають безпечне місце, де їх розуміють і приймають такими, якими вони є. Саме так створюється активне і дуже концентроване коло молодих людей, які готові далі брати та віддавати енергію молодіжному центру. Це все завжди позитивно впливає на розвиток громади» (Молодіжний центр як спосіб життя, 2020).

О. Ярема (у 2017 році заступник Міністра молоді та спорту України) зазначав, що «для Міністерства молоді та спорту України

надзвичайно важливим та актуальним є питання розвитку молодіжної інфраструктури, зокрема мережі молодіжних центрів, як платформи в регіонах та населених пунктах України для об'єднання молодих людей, їх обміну знаннями та досвідом, створення та розвитку ініціатив. Так, молодіжні центри і простори є одними з основних партнерів органів влади й місцевого самоврядування в реалізації молодіжної політики, оскільки їх діяльність спрямована на посилення роботи державних структур і створення умов для змістовного проведення дозвілля, навчання й самореалізації молодих людей» (Молодіжний центр. Основні принципи та засади, 2017).

Є. Бородін, Н. Літвінова працювали над проблемою діяльності європейських молодіжних центрів у контексті підтримки Радою Європи неурядових організацій (Бородін, Літвінова, 2010).

О. Лісовець у своєму дослідженні репрезентує молодіжний центр як інноваційний інститут самореалізації молоді в Україні і вважає, що інноваційні практики молодіжної роботи – це розвиток мережі молодіжних центрів – осередків практичної роботи з молоддю (Лісовець, 2021).

Н. Коляда та О. Кравченко розглядають роботу молодіжного центру як створення сприятливих умов для позанавчальної діяльності студентської молоді в закладі вищої освіти, що дає змогу найбільш оптимально організувати заходи на виявлення та формування «м'яких навичок» (Коляда, Кравченко, 2020).

Мета дослідження – проаналізувати діяльність Молодіжного центру «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та визначити перспективи подальшого розвитку.

У дослідженні використано такі **методи**, як аналіз, порівняння та узагальнення наукових джерел із досліджуваної проблеми, звітів, планів діяльності Молодіжного центру «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Молодіжний центр «START» був створений у 2018 році в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини і є підрозділом факультету соціальної та психологічної освіти. Центр взаємодіє з підприємствами, установами різних форм власності, закладами науки, культури і мистецтва, засо-

бами масової інформації, закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, іншими організаціями та об'єднаннями громадян (Офіційна сторінка Молодіжного центру «START»).

Відповідно до положення метою діяльності Центру є всебічний розвиток і самореалізація молоді в різних сферах суспільного життя, розкриття її потенціалу, захист інтересів та прав; сприяння соціальному становленню й розвитку, професійній орієнтації та організації змістовного дозвілля; підтримка талановитої молоді.

Основними завданнями центру є створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення молоді; залучення молоді до участі в наукових, мистецьких, спортивних, інформаційно-просвітницьких заходах; утвердження патріотизму, духовності, моральності та формування загальнолюдських цінностей у молоді; пропаганда та формування здорового способу життя; створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді; взаємодія з молодіжними, дитячими громадськими організаціями; забезпечення розвитку міжнародного молодіжного співробітництва (Положення про Молодіжний центр «START», 2018).

Центр реалізує свою діяльність відповідно до плану роботи за такими напрямками, як:

навчально-науковий – розвиток самоврядування через неформальну освіту; проведення форумів, наукових конференцій, семінарів-тренінгів, з'їздів, ділових зустрічей, дискусійних клубів щодо різних аспектів розвитку молодіжного руху; підготовка та перепідготовка молодіжних працівників шляхом організації лекторіїв, тренінгів, майстер-класів, розвиток молодіжного підприємництва; упровадження новітніх механізмів молодіжної політики Ради Європи через міжнародне партнерство, стажування, культурно-освітні обміни;

дозвіллевий – організація та проведення культурно-масових заходів (концертів, спектаклів, презентацій, фестивалів, бенефісів, літературно-пісенних свят, театральних концертних вечорів, творчих зустрічей, художніх звітів, змагань з інтелектуальних ігор, вистав, конкурсів, турнірів, спортивно-розважальних, оздоровчих заходів, вечорів відпочинку, танцювальних вечорів, балів, дискотек тощо); забезпечення спортивного розвитку молоді; сприяння відродженню духовності, зміцненню моральних засад, організації змістовного дозвілля молоді;

інформаційно-консультаційний – надання правової, інформаційної, методичної та консультативної допомоги молоді; сприяння залученню молоді до участі в міжнародних молодіжних наукових, мистецьких, спортивних, інформаційно-просвітницьких заходах, формування потужного молодіжного медіаресурсу – інтерактивного пресцентру з медіаковоркінгом; активна співпраця з громадськими та волонтерськими організаціями міста та розвиток волонтерського руху серед молоді;

проектний – підтримка проектів органів студентського самоврядування, підприємницьких ініціатив молоді, забезпечення зайнятості молоді у вільний час; сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій сфері, перепідготовці та підвищенню кваліфікації молоді; активна взаємодія органів влади та молоді на місцевому рівні шляхом залучення до вироблення стратегій, розробки програм, заходів та проектів; організація та проведення конкурсів, проектів, програм молодіжних організацій, спрямованих на розв’язання проблем молоді;

профорієнтаційний – допомога молодим людям у визначенні з майбутнім фахом: профорієнтаційні тренінги, майстер-класи, екскурсії до компаній, знайомства з представниками різних професій;

менторський – підтримка та супровід цікавих молодіжних проектів, допомога з менеджментом, фандрайзинг, створення бюджету, комунікація, пошук волонтерів та ін. (Положення про Молодіжний центр «START», 2018).

Упродовж 2018–2021 рр. координатори та волонтери провели та взяли участь у різних заходах відповідно до напрямів діяльності центру.

І. Навчально-науковий напрям роботи Центру.

Взяли участь у:

– підсумковій науково-практичній конференції другого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Соціальна робота» (5 квітня 2019 р., м. Ужгород);

– семінарі-тренінгу «Школа вихованців Джур» (лектор – І. Осадченко, 20–21 квітня 2019 р., м. Умань);

– Міжнародному форумі молодіжних центрів «Від ініціативи – до дії», (22–24 травня 2019 р., м. Буча);

– Програмі підтримки молодіжних ініціатив «Healthy Challenge» (отримано мінігранти

для розвитку руху здорового способу життя у своєму закладі на загальну суму 15 000 грн.; 4 червня 2019 р., м. Дніпро);

– Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання професійного розвитку та становлення майбутнього фахівця в сучасних умовах» (2019 р.);

– обласному конкурсі учнівських та студентських наукових робіт «Сім’я від А до Я» (А. Калюженко та М. Компанієць посіли II місце, 2019 р., м. Черкаси);

– спеціалізованому тренінгу «Залучення та координація волонтерів» програми «Молодіжний працівник» (2019 р.);

– VIII Всеукраїнському дистанційному конкурсі студентських та учнівських наукових робіт із соціальної педагогіки/соціальної роботи (А. Калюженко, II місце, 01 березня – 15 червня 2020 р., м. Житомир);

– Всеукраїнському конкурсі наукових робіт із галузі знань «Соціальна робота» (А. Калюженко, К. Гайдрік, II місце, 2–3 квітня 2020 р., м. Ужгород);

– Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери» (21 квітня 2020 р., А. Калюженко та К. Гайдрік);

– Науковій-конференції «Наука. Освіта. Молодь – 2020» (А. Калюженко, І. Чамлай, 22 квітня 2020 р.);

– Всеукраїнських психологічних читаннях «Удосконалення професійної майстерності майбутніх психологів» (4 листопада 2020 р., УДПУ, Умань);

– Регіональному науково-практичному семінарі «Інноваційний менеджмент в управлінні персоналом» (8 жовтня 2020 р., УДПУ, Умань);

– Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи» (15 жовтня 2020 р., м. Умань);

– Шістнадцятій міжнародній науково-практичній конференції (17 листопада 2020 р., м. Одеса);

– науковій конференції «Молодь. Освіта. Політика» (28 квітня 2021 р., м. Умань, онлайн);

– науковій конференції «Дистанційне навчання в закладі вищої освіти в умовах пандемії: виклики сучасності» (30 березня 2021 р., м. Умань, онлайн);

– навчанні на курсі жестової мови «Вчимося разом чути та долати соціальну ізоляцію»

(Л. Мельник; 25 березня 2021 р. – 16 квітня 2021 р., м. Умань);

– науково-практичній онлайн-конференції «Наука. Молодіжна політика» (26 квітня 2021 р., м. Київ);

– симуляційній грі «Комунікація в громаді для молодих лідерів» (15–19 лютого 2021 р., онлайн);

– Всеукраїнській конференції «Університет молодіжних центрів» (3–4 березня 2021 р., Київ, онлайн);

– онлайн-тренінгу для молоді «Як ставити цілі, які надихають» (15 січня 2021 р., Career Hub);

– науковому круглому столі «Безпека дітей та молоді в Інтернеті: попередження, взаємодія, освіта» (27 квітня 2021 р., м. Умань);

– стратегічній сесії «Ефективний менеджмент молодіжних центрів» (Н. Левченко, 17 червня 2021 р., м. Київ, онлайн);

– Регіональному науково-практичному онлайн-семінарі «Соціальна інклюзія дистанційного освітнього процесу» (29 січня 2021 р., м. Умань);

– Всеукраїнській науково-практичній конференції «Спеціальна та інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (25 березня 2021 р., м. Умань);

– науково-практичній онлайн-конференції «Наука&Молодіжна політика», присвяченій 30-річчю ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики» (26 квітня 2021 р., м. Київ);

– науково-практичному семінарі «Громадські організації людей з інвалідністю крізь призму надання соціальних послуг» (16 квітня 2021 р., м. Умань);

– науково-практичному семінарі «Перспективи ефективної роботи соціальних працівників із молоддю» (3 березня 2021 р., м. Умань).

Молодіжний центр долучився до Асоціації молодіжних центрів України (2021 р.), а директор центру Н. Левченко стала членом Асоціації молодіжних працівників України (2021 р.).

Організували і провели:

– тренінг для першокурсників «Бути студентом – круто!» (метою тренінгу було сприяння психологічній адаптації першокурсників до умов навчання, зокрема хибних очікувань і типових ілюзій щодо навчання; підвищення мотивації навчання; знаходження оптимальних моделей поведінки в студентському середовищі; добір оптимальної стратегії навчання (2019 р.));

– тренінг «Толерантність – основа сучасної особистості» (мета тренінгу – навчити студентів виявляти толерантність до думок, поглядів, поведінки інших людей; визначати значення толерантності в житті людей та в суспільстві; розвивати вміння висловлювати власну думку; засвоювати навички толерантної поведінки; виховувати толерантне ставлення до інших (2019 р.));

– тренінг «Адвокація прав ключових спільнот» від «Асоціація ЛГБТ «ЛІГА» (2019 р.);

– тренінг про активізм від Amnesty International Ukraine (2019 р.);

– майстер-клас з ораторського мистецтва від Миколи Овчарова, (Інститут риторики імені Д. Кеннеді (2019 р.));

– науково-методичний семінар «Соціально-психологічна реабілітація молоді з особливими потребами в закладі освіти» (15 грудня 2020 р., м. Умань);

– тренінг «Як стати продуктивнішим?» (8 квітня 2021 р., модератор, організатор Т. Тарасюк, онлайн);

– тренінг «Ключові моменти самопрезентації» (17 квітня 2021 р., модератор, спікер О. Поліщук, онлайн);

– тренінг «Як не боятися публічного виступу?» (15 квітня 2021 р., модератор, спікер, С. Бобриньова, онлайн);

– співorganizатори форуму молодіжних лідерів «YOUTH MAKE» (23 червня 2021 р. – 25 червня 2021 р.);

– науково-практичний семінар «Перспективи ефективної роботи соціальних працівників із молоддю» (3 березня 2021 р., м. Умань, онлайн, модератор Н. Левченко).

У 2020 році зі здобувачами вищої освіти освітніх ступенів «магістр» і «бакалавр» за проблематикою Центру виконали кваліфікаційні роботи, зокрема: А. Калюженко «Соціальна робота в молодіжних організаціях та центрах»; С. Кібкало «Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю в ОТГ»; Ю. Семчук «Зайнятість та професійний розвиток молоді в Україні».

II. Дозвілєвий напрям роботи Центру.

Працівники і волонтери Центру *взяли участь у:*

– Всеукраїнській благодійній акції «НАРРУ ГАВ ДЛЯ СІРКА» (мета акції полягала в зборі та передачі допомоги собакам та котам. Спільними зусиллями викладачів, студентів

факультету соціальної та психологічної освіти було зібрано все, що потребують мешканці притулку: їжу, вітаміни, іграшки для тварин та багато іншого (2019 р.);

– всеукраїнському челендж-марафоні для молоді з популяризації здорового способу життя серед молоді Healthy Challenge (18 травня – 7 червня 2020 р.);

– виставці «УманьArt» (14 жовтня 2020 р.);

Організувати та провести:

– виставку плакатів до дня психічного здоров'я;

– захід «Героїчна сторінка козацької епопеї. Сьогоднішня» (мета заходу – формувати в студентів інтерес до історичного минулого українського народу, виховувати моральні якості, почуття патріотизму. Особливу увагу організатори заходу приділили вихованню пошани до пам'яті героїв національно-визвольних змагань, мужності та героїзму сучасних захисників суверенітету і територіальної цілісності України – воїнів АТО, утвердженню ідеалів свободи і демократії, збереженню історичної пам'яті про доленосні події в Україні початку ХХІ століття та сприянню подальшому зміцненню патріотичного духу в учнівської молоді. Під час історичного заходу студенти здобули нові знання про історичне минуле українського народу, вшанували пам'ять героїв України);

– акцію серед студентів факультету соціальної та психологічної освіти «Підтримай захисників України» (2019 р.);

– факультетське свято «Halloween» спільно зі студентським самоврядуванням (2019 р.);

– виховний захід на екологічну тему: «Планета у нас одна – бережимо її!» (мета заходу – ознайомити студентів із цікавинками безмежної природи, розвивати в студентів почуття громадськості бережливості, усвідомлення необхідності раціонального господарювання, виховувати екологічну культуру, бережливе ставлення до природи і всього живого (2019 р.);

– благодійну акцію «Щаслива лапка» разом із Благодійним фондом «З надією на життя» (2019 р.);

– захід до Дня прав людини (2019 р.);

– виховний захід «Масниця – свято українців: історія та традиції святкування» разом з Уманським краєзнавчим музеєм (2020 р.);

– кінолекторій для студентської молоді в Молодіжному центрі «START» (2020 р.);

– виховний захід до дня захисника України «Від слави козацької до слави солдатської» (14 жовтня 2020 р.);

– екскурсію на фотовиставку «Донбас. Перший рік війни», присвячену героям-воїнам, учасникам АТО/ООС на Сході нашої країни (14 жовтня 2020 р.);

– екскурсію до Державного історико-архітектурного заповідника «Стара Умань» на виставку, присвячену українським козакам (14 жовтня 2020 р.).

III. Інформаційно-консультаційний напрям роботи Центру.

– затверджено плани роботи Молодіжного центру «START» на 2019/2020 н. р., 2020/2021 н.р., 2021/2022 н.р.;

– проведено лекції для студентів факультету про діяльність Молодіжного центру «START» (2019–2021 рр.);

– проведено опитування студентської молоді з метою отримання інформації про інтереси сучасної молоді та заходи, у яких студенти бажають брати участь (2019–2021 рр.);

– проведено опитування студентської молоді «Очікування студентської молоді від молодіжної роботи в закладі вищої освіти» для кращого розуміння інтересів та захоплень студентської молоді (2020 р.);

– організовано ознайомчу лекцію для студентів першого курсу факультету про діяльність молодіжного центру «START» (2019–2021 рр.); розроблено та затверджено звіт про діяльність Молодіжного центру «START» (2019–2021 рр.);

– відбуваються щомісячні засідання Центру відповідно до плану роботи (2019–2021 рр.).

IV. Проектний напрям роботи Центру.

Учасники центру взяли участь у:

– форумі SexEducation (12 листопада, 2020 р., м. Дніпро);

– презентації «HeForShe» – глобального руху солідарності, заснованого структурою Організації Об'єднаних Націй «Жінки», який зосереджує свої зусилля на досягненні гендерної рівності та розширенні прав і можливостей жінок;

– проекті «Центр зайнятості та професійного розвитку жіночої молоді з особливими потребами» до конкурсу ініціатив, спрямованих на сприяння участі жінок у місцевому економічному розвитку міст-членів Асоціації міст України (2020 р.);

– проекті «Забезпечення доступності споруд для здобувачів з інвалідністю» до конкурсного

відбору інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку (2021 р.);

– проєкті «Центр зайнятості та професійного розвитку для молоді м. Умані» у конкурсі бізнес-планів «Банк молодіжних ініціатив» серед молоді міста Умані та отримано перемогу в номінації «Умань – місто сталого розвитку» (2021 р.).

V. Профорієнтаційний напрям роботи Центру.

Проведено профорієнтаційний тренінг «Знайомство з випускниками факультету соціальної та психологічної освіти. Історія успіху» (2019 р.; 2020 р.); майстер-клас «Моє резюме. Як себе презентувати» (2019–2021 рр.).

VI. Менторський напрям роботи Центру.

Учасники Центру взяли участь у програмі особистісного та професійного розвитку «Державотворець» (координатори та волонтери центру; 2019 р., 2020 р.); керівник Молодіжного центру «START» Н. Левченко координувала та модерувала II етап програми особистісного та професійного розвитку молоді «Державотворець» у м. Умань. (2020 р.); Н. Левченко, член ініціативної групи, взяла участь у підготовці заявки до національного конкурсу «Молодіжна столиця України» м. Умань (2021 р.).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, Молодіжний центр «START»

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини підтверджує свою ефективну діяльність звітністю на офіційному сайті факультету, в соціальних мережах та під час зустрічей зі здобувачами закладу. Молодіжний центр – це молодий структурний підрозділ факультету соціальної та психологічної освіти, який створено у 2018 році. Шість основних напрямів роботи центру – навчально-науковий, дозвіллевий, інформаційно-консультаційний, проєктний, профорієнтаційний, менторський, – очолюють координатори, активісти та волонтери факультету. Молодіжний центр «START» є дієвим інструментом та засобом створення можливостей для розвитку молодих людей, їхньої самостійності та автономії, організації здорового й безпечного дозвілля та відпочинку молоді; допомогою молодим людям у їх взаємодії з владою й політиками; створенням для молодих людей можливості залучення до неформальної освіти, що сприяє розвитку їхніх компетенцій. Одночасно потребують активізації профорієнтаційний та менторський напрями роботи центру; популяризація діяльності центру серед молоді міста, громад, налагодження зв'язку з іншими молодіжними організаціями для подальшої співпраці.

Перспективами подальших досліджень є вивчення теоретичного та практичного аспектів підготовки молодіжних працівників в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бородін Є., Літвінова Н. Діяльність європейських молодіжних центрів у контексті підтримки Радою Європи неурядових організацій, 2010. URL: [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03\(6\)/10beieno.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03(6)/10beieno.pdf) (дата звернення: 11.09.2021).
2. Коляда Н.М., Кравченко О.О. Практичний досвід формування «soft-skills» в умовах закладу вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Том 6, № 27. С. 137–145 URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_3/26.pdf (дата звернення: 10.09.2021).
3. Лісовець О. Молодіжний центр як інноваційний інститут самореалізації молоді в Україні. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип.1 (6). 2021 С. 176–183. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/234179> (дата звернення: 11.09.2021).
4. Молодіжні центри. Основні принципи та засади : методичний посібник; Управління у справах сім'ї та молоді Донецької обласної державної адміністрації, комунальний позашкільний навчальний заклад «Донецький обласний дитячо-молодіжний центр». Краматорськ, 2017. 64 с. URL: http://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/molodizni_centri.pdf (дата звернення: 11.09.2021).
5. Молодіжний центр як спосіб життя. Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?news=molodizhnyj-tsentr-yak-sposib-zhyttya> (дата звернення: 10.09.2021).
6. Офіційна сторінка Молодіжного центру «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. URL: <https://fspu.udpu.edu.ua-start-2/> (дата звернення: 10.09.2021).
7. Положення про Молодіжний центр «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2018. 6 с.

8. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України : Закон України від 07.12.2017 р. № 2233-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2233-19#Text> (дата звернення: 10.09.2021).

9. Про затвердження Національного знаку якості та критерій якості для молодіжних центрів : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 03.08.2017 р. № 3284. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1061-17#Text> (дата звернення: 10.09.2021).

10. Про затвердження Примірних штатних нормативів чисельності працівників молодіжних центрів : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 02.04.2019 № 1648 URL: <https://sport.gov.ua/storage/app/sites/16/Docs/shtatni-normatyvu-molodizhni-centry.pdf> (дата звернення: 12.09.2021).

11. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 р. №1014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.09.2021).

12. Про затвердження Умов оплати праці працівників молодіжних центрів : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 30.07.2019 р. № 3884. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0951-19#Text> (дата звернення: 12.09.2021).

13. Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 01.04.2019 р. № 1621. URL: https://sport.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/1621-1.pdf (дата звернення: 12.09.2021).

14. Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2019 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.09.2021).

REFERENCES:

1. Borodin, Ye., & Litvinova, N. (2010). *Diialnist yevropeiskyykh molodizhnykh tsentriv u konteksti pidtrymky Radoiu Yevropy neuriadovykh orhanizatsii [Activities of European youth centers in the context of Council of Europe support for non-governmental organizations]*. Retrieved from [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03\(6\)/10beieno.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03(6)/10beieno.pdf) [in Ukrainian].

2. Koliada, N.M., & Kravchenko, O.O. (2020). Praktychnyi dosvid formuvannia «soft-skills» v umovakh zakladu vyshchoi osvity. [Practical experience in the formation of «soft-skills» in a higher education institution]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskiyi zbirnyk naukovykh prats molodykh uchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka – Current issues of humanities: interuniversity collection of scientific works of young scientists of Drohobych State Pedagogical University named after Ivan Franko, Tom 6 (№ 27)*, 137–145 Retrieved from http://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_3/26.pdf [in Ukrainian].

3. Lisovets, O. (2021). Molodizhnyi tsentr yak innovatsiyniy instytut samorealizatsii molodi v Ukraini [Youth center as an innovative institute of self-realization of youth in Ukraine]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita – Social work and social education. Vyp.1 (6)*. 176–183. Retrieved from <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/234179> [in Ukrainian].

4. *Molodizhni tsentry. Osnovni pryntsyipy ta zasady [Youth centers. Basic principles and principles]* (2017). metodychnyi posibnyk; Upravlinnia u spravakh simi ta molodi Donetskoj oblasnoi derzhavnoi administratsii, komunalnyi pozashkilnyi navchalnyi zaklad «Donetskyi oblasnyi dytiachy-molodizhnyi tsentr». Kramatorsk, 64 s. Retrieved from http://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/molodizni_centri.pdf [in Ukrainian].

5. Molodizhnyi tsentr yak sposib zhyttia [Youth center as a way of life]. *www.prostir.ua*. Retrieved from <https://www.prostir.ua/?news=molodizhnyj-tsentr-yak-sposib-zhyttya> [in Ukrainian].

6. Ofitsiina storinka Molodizhnogo tsentru «START» Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny [Official page of the Youth Center «START» of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]. *fspo.udpu.edu*. Retrieved from <https://fspo.udpu.edu.ua-start-2/> [in Ukrainian].

7. *Polozhennia pro Molodizhnyi tsentr «START» Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny [Regulations on the Youth Center «START» of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]*. (2018). 6 s. [in Ukrainian].

8. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy», 07.12.2017, № 2233-VIII [Law of Ukraine on amendments to the Budget Code of Ukraine, 07.12.2017, № 2233-VIII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2233-19#Text> [in Ukrainian].

9. Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy «Pro zatverdzhennia Natsionalnogo znaku yakosti ta kryterii yakosti dlia molodizhnykh tsentriv» vid 03.08.2017, № 3284 [Order of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine «On approval of the National Quality Mark and quality criteria for youth centers», 03.08.2017, № 3284]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1061-17#Text> [in Ukrainian].

10. Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy «Pro zatverdzhennia Prymirnykh shtatnykh normatyviv chyselnosti pratsivnykiv molodizhnykh tsentriv» vid 02.04.2019, № 1648 [Order of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine

«About the statement of Approximate staffing standards of number of employees of the youth centers», 02.04.2019, № 1648]. *sport.gov.ua* Retrieved from <https://sport.gov.ua/storage/app/sites/16/Docs/shtatni-normatyvy-molodizhni-centry.pdf> [in Ukrainian].

11. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia typovykh polozhen pro molodizhnyi tsentr ta pro ekspertnu radu pry molodizhnomu tsentri» vid 20.12.2017, №1014 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of standard regulations on the youth center and on the expert council at the youth center», 20.12.2017, № 1014]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

12. Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy «Pro zatverdzhennia Umov oplaty pratsi pratsivnykiv molodizhnykh tsentriv» vid 30.07.2019, № 3884 [Order of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine «About the statement of Conditions of payment of work of employees of the youth centers», 30.07.2019, № 3884]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0951-19#Text> [in Ukrainian].

13. Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy «Pro utvorennia derzhavnoi ustanovy «Vseukrainskyi molodizhnyi tsentr»» vid 01.04.2019 r. № 1621 [Order of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine «On the establishment of the state institution «All-Ukrainian Youth Center»», 01.04.2019 r. № 1621]. *sport.gov.ua*. Retrieved from https://sport.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/1621-1.pdf [in Ukrainian].

14. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro utvorennia derzhavnoi ustanovy «Vseukrainskyi molodizhnyi tsentr» ta vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy» vid 20.03.2019. № 246 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the establishment of the state institution «All-Ukrainian Youth Center» and amendments to some resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine», 20.03.2019. № 246]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].